

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота з корейської філології

на тему:

**ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З
КОМПОНЕНТАМИ-ФІТОНІМАМИ У СУЧАСНІЙ КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ**

Студентки групи Пкор 19-19

Факультету східної і слов'янської філології

Денної форми здобуття освіти

Освітньої програми:

Корейська мова та література і переклад, західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.066 Східні мови та літератури

(переклад включно), перша – корейська

Волчанської Дар'ї Олександрівни

Науковий керівник: доц. Пророченко Н. О.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ 1. ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ.....	5
1.1. Фразеологізм як явище мови	5
1.2. Походження фразеологізмів.....	7
1.3. Фразеологізми у корейській мові та їх походження.....	9
1.4. Поняття фітоніма.....	16
Висновки до розділу 1.....	17
РОЗДІЛ 2. КОМПОНЕНТИ-ФІТОНІМИ У КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ	19
2.1. Фітоніми у фразеології корейської мови	19
Висновки до розділу 2.....	28
ВИСНОВКИ.....	30
АННОТАЦІЯ	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	34

ВСТУП

У сучасному світі, у період активної глобалізації та культурної інтеграції, науковці дедалі активніше звертаються до досліджень мовних фактів у тісному зв'язку із матеріальною та духовною культурою народу, його культурною свідомістю та спадщиною. У фразеологічному складі мови лінгвокультурна спільнота ідентифікує свою національну самосвідомість. Фразеологічні одиниці відображають народне світобачення, менталітет певного етносу, сторони життя і діяльності людини. Основою лінгвокультурологічного напрямку є взаємозв'язок мови і культури, на думку багатьох дослідників, саме в мові втілюється історична пам'ять народу, а мова відображає як культурний так і мовний досвід народу.

Лінгвокультурологічні дослідження на матеріалі фразеології допомагають нам як соціуму досягнути глибшого розуміння менталітету, традицій та історії не лише своєї Батьківщини, а й інших, здається, дуже далеких від нас країн. Лінгвокультурологічний напрям у фразеології образно відтворює різні культурні та духовні цінності, витворені окремими етносами протягом тисячоліть. Фразеологія – це дзеркало, в якому суспільство ідентифікує своє національне самоусвідомлення. Фразеологія – це відбиток картин реальності, у якій містяться фрагменти культури, історії, етнографії, психології, світогляду, релігії, менталітету. У ній відтворюється національний характер народу як своєрідний зразок ретельного та пильного кодування його духовної культури.

Об'єктом дослідження даної роботи є лінгвокультурні особливості фразеологізмів.

Предметом дослідження даної роботи є фітоніми-компоненти у сучасній корейській мові.

Актуальність нашого дослідження зумовлена необхідністю поглибленого теоретичного й практичного дослідження фразеологічних засобів, зокрема, таких, як фітоніми-компоненти, у сучасній корейській мові.

Мета нашого дослідження – вивчення явища компонента-фітоніма, його особливості.

Матеріалами нашого дослідження є фразеологізми з компонентами-фітонімами. Всього було досліджено та описано 15 фразеологічних одиниць. Матеріали були взяті з таких книг як Essential Korean Idioms, Jeyseon Lee & Youseon Lee та 한국어 5: Mastering Korean, 건국대학교 언어교육원.

Завданнями нашого дослідження є:

- п. 1.1 – дати визначення, що таке фразеологізм, з'ясувати його ознаки та критерії;
- п. 1.2 – проаналізувати походження фразеологізмів;
- п. 1.3 – з'ясувати джерела походження фразеологізмів у корейській мові та їх класифікацію;
- п. 1.4 – дати визначення поняттю “фітонім”.
- п. 2.1 – описати та проаналізувати компоненти-фітоніми в корейських фразеологічних виразах; визначити які компоненти зустрічаються найчастіше та яке вони мають символічне значення.

Головними **методами** нашого вивчення є описовий, у ході якого ми описали види фразеологічних одиниць, критерії, за якими їх поділяють на певні групи, їх походження; порівняльний, за допомогою якого ми змогли порівняти ідіоми у різних мовах, зокрема, у корейській, українській, англійській та знайшли спільне для усіх вищеперерахованих; метод компонентного аналізу допоміг нам розчепити значення слів у фразеологізмах на складові компоненти і зіставити їх з компонентами ідіом в інших мовах.

Практичне значення нашого дослідження полягає в тому, що її результати можуть бути використані як основа для написання інших робіт, наукового характеру; матеріали нашого дослідження можуть використовуватись для створення курсу лекцій з таких предметів як лінгвокультурологія, історія корейської мови та лексикологія; наше дослідження може бути корисним у перекладацькій роботі із художньою літературою, такою як казки, оповідання, новели і тд..

Новизна вивчення полягає в тому, що нами виконано комплексне дослідження лінгвокультурних особливостей фразеологізмів і порівнянь з компонентами-фітонімами в корейській мові.

Обсяг і структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (18 найменувань, із них 7 – іноземними мовами). Повний обсяг праці складає 36 сторінок, з них 23 – основний текст.

РОЗДІЛ 1. ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ

1.1. Фразеологізм як явище мови

Фразеологія (від гр. *phrasis* – спосіб вираження, зворот і *logos* – слово, вчення) – це розділ мовознавства, в якому вивчається фразеологічний склад мови (фразеологічні одиниці, їх ознаки, закономірності функціонування у мовленні та процес утворення). За В. Д. Ужченком та Д. В. Ужченком (2005, ст. 6) термін фразеологія має принаймі чотири значення, але ми концентруватимемо нашу увагу на двох:

- розділ мовознавства, що вивчає стійкі сполучення слів, їхній склад, будову та значення;

- сукупність стійких сполучень слів – фразеологічних одиниць певної мови.

Фразеологічною одиницею (фразеологізмом) називається “лексико-граматична єдність двох і більше нарізно оформлених компонентів, граматично організованих за моделлю словосполучення або речення, яка, маючи цілісне значення, відтворюється в мовленні за традицією автоматично”. (Голянич, Стефурак & Бабій, 2011, с. 232). Наприклад: (в укр.) землі під ногами не чути, бити байдики, брати бика за роги, проковтнути язика, палець об палець не вдарити, снігу серед зими не випросиш, бісики пускати.

Мовознавці наводять певні ознаки, які дозволяють зарахувати конкретний вислів до фразеологічних одиниць. До них відносять семантичну цілісність, стійкість компонентного складу, членовану оформленість, відтворюваність, чіткість будови, еквівалентність слову, неперекладність тощо. Найбільш правильно, на наш погляд, ознаки фразеологізмів обґрунтовано в праці науковців В. Д. Ужченка та Д. В. Ужченка (2005), де називаються чотири основні критерії:

- 1) *цілісність значення* – формується внаслідок переосмислення вільного словосполучення-прототипу, мотивувального фрагмента дійсності; виявляється у відносній ідентифікації фразеологізму певним словом, здатності його виступати

окремим членом речення; відносною стабільністю (що не заперечує варіативності) компонентного складу й структури;

2) *фразеологічна відтворюваність* пояснюється тим, що фразеологізми існують у мові вже як готові блоки, своєрідні кліше, які можна видозмінювати й використовувати для вторинної номінації реалій;

3) *відносна постійність компонентного складу та структури* зумовлена певною обмеженістю використання фразеологічних одиниць; природною є лише трансформація в межах норми;

4) *експресивність* постає з найголовнішого призначення фразеологізмів – увиразнювати мову, надавати їй образності та емоційності.

Серед мовознавців поки що немає єдиної думки, які мовні утворення належать до фразеологізмів. Очевидно, слід розрізняти фразеологізми у їх більш вузькому розумінні (тобто власне фразеологізми) і в так званому широкому значенні (тобто фразеологічні вирази).

У фразеологічних виразах слова більшою мірою, ніж у власне фразеологізмах, зберігають своє індивідуальне значення. Самі фразеологічні вирази, як правило, позбавлені певного емоційно-експресивного забарвлення. Але вони, як і власне фразеологізми, функціонують у мовленні як готові, усталені поєднання двох або більше слів. (Степанківська, 2018, с. 2)

До фразеологічних виразів належать:

- мовні кліше і штампи: *ринкові реформи, соціальна програма, сфера обслуговування, мати велике значення*;

- складені найменування: *річ у собі, коефіцієнт корисної дії, адамове яблуко (борлак), грудна жаба, білий гриб, м'яка вода, Чорне море*;

- прислів'я та приказки: *Вовків боятися – в ліс не ходити. З великої хмари малий дощ буває;*

- крилаті вислови: "*Борітеся – поборете*" (Шевченко, 1937, с. 51), "*Лиш боротись – значить жити*" (Франко, 1988, с. 127);

- античного походження: *лабіринт Мінотавра, зустріти Морфея, Зевсова блискавка, Ахілесова п'ята.* (Степанківська, 2018, с. 2)

Отже, фразеологічні вирази, на відмінну від фразеологізмів, як правило, більшою мірою зберігається індивідуальне значення, а самі вони позбавлені певного емоційно-експресивного забарвлення. Як можна побачити у прикладах крилатих висловів та мовних кліше. Однак, так само як і фразеологізми, вони можуть функціонувати у мовленні як уставлені поєднання двох або більше слів.

1.2. Походження фразеологізмів

Неможливо не відмітити, що усі фразеологічні одиниці, які використані в українській мові досить відрізняються за місцем та часом виникнення, тому на генетичному рівні вони поділяються на такі, що походять:

– з народної творчості (прислів'їв, приказок, пісень, казок): *під лежачий камінь вода не тече, зуби заговорювати, дати гарбуза, купувати kota в мішку, на злодієві шапка горить, молочні ріки й кисельні береги, про вовка помовка* тощо;

– з історичних реалій: *золота орда, наче на турка йде, козацьке сонце, мудрий як лях по шкоді, голити в москалі, здирати шкуру, право першої ночі* тощо;

– з побутового життя: *мотати на вус, хапатися за соломинку, гнути спину, руки сверблять, пальчики оближеш, як медом по губах, як за рідного батька, купи не держиться, по саму зав'язку, воду варити, склавши руки* і т. п.;

– з виробничо-професійної сфери: *прокладати першу борозну* (сільське господарство); *з одного тіста* (пекарство); *шукати голку в сіні, сім раз відмір, а один раз одріж* (ткацько-прядильне мистецтво та кравецтво); *опинитися в лещатах* (ковальське ремесло); *на повних парусах* (транспорт); *пійматися на гачок* (рибальство); *зводити рахунки, на вагу золота* (торгівля); *гострити мечі* (військова справа); *під завісу, номер не пройде, танцювати під чиюсь дудку* (культурна сфера); *карти в руки, підкласти свиню* (розважальна сфера) тощо;

– зі спостережень за світом природи: *як грім серед ясного неба, з дощу та під ринву, не бачити смаленого вовка, пустити червоного півня, комар носа не підточить, як гриби після дощу, на вербі груші, а на осіці кислиці* тощо;

– з перекладів і влучних виразів видатних особистостей, українських та зарубіжних письменників: *"Чиста краса, чисте мистецтво"* (І. Кант); *"Я в серці маю те, що не вмирає!"* (Леся Українка);

– з перекладів іншомовних фразеологізмів: *як з гуся вода, носа не показувати* (рос. мова); *бути не в своїй тарілці, серцю не накаже*;

– з античних джерел: *дамоклів меч, віща Кассандра, олімпійський спокій, гомеричний сміх, езопівська мова* тощо;

– з релігійної сфери: *берегти як зіницю ока, до сьомого коліна, притча во язицех, небесна канцелярія, возити попа в решеті, як мертвому кадило, хоч ікону малюй.* (2.3. Класифікація фразем, б. д.)

Велику частку фразеологізмів складають засновані на спостереженнях за природою та її явищами, рослинним і тваринним світом: *як вітром здуло, свіжим*

вітром повіяло, пустити за вітром, як грім з ясного неба, хмари згушуються, витати в хмарах, з дощу та під ринву, обдало морозом, радий сонце прихилити, ждати біля моря погоди, не бачити смаленого вовка, хитрий лис, заяча душа, як кіт наплакав, перелітний птах, розправляти крила, мокра курка, курям на сміх, комар носа не підточить, гедзь укусив, на вербі груші.

Слід зазначити, що наведена вище класифікація була створена, враховуючи концепції, що були створені та викладені такими мовознавцями як Б. М. Кулик, М. А. Жовтобрюх, І. П. Ющук. Однак вважати цей поділ остаточно завершеним і повним не варто. Українська (і не тільки) фразеологія постійно і динамічно розвивається, з'являється велика кількість нових джерел походження фразеологізмів, а також авторських трансформацій, а також у різних джерелах та у різних мовознавців ми можемо зустріти інші варіації генетичної систематизації фразеологічних одиниць.

Отже, більша частина фразеологізмів виникли від спостережень людей, історичних подій, перекладів з інших мов, побутового життя, перекладів іншомовних джерел, релігійної сфери, античних джерел тощо. Хоч і класифікація фразеологізмів на генетичному рівні може мати різний вигляд залежно від того, який мовознавець займався її створенням, але від цього їх загальний сенс та походження не змінюються.

1.3. Фразеологізми у корейській мові та їх походження

Корейська мова відома своєю багатого фразеологією. У ній чітко відображена глибока, вікова мудрість народу та його вікова культура, споконвічна боротьба проти неправди, добре виражено ставлення до батьків, праці, науки, відносин між людьми, засуджуються й викриваються негативні риси людини. Фразеологізми можна назвати консервативним класом, оскільки вони мають глибоке історичне коріння й репрезентують архаїчні уявлення про пізнання людиною навколишнього

світу. Саме завдяки фразеологізмам можна реконструювати архаїчні уявлення. Джерела походження фразеологізмів корейської мови дуже різноманітні. Вони беруть свій початок з різних епох. (Жила, 2014, с. 12)

Образи фразеологізмів узяті з різноманітних сторін народного буття: матеріального, культурного, суспільно-економічного, духовного, історичного тощо. Ці фразеологізми є неначе синтезом духовних цінностей корейського народу – вони відтворюють історичну картину, розкривають характер, знайомлять зі звичаями, побутом та національними рисами. Фразеологізми можна назвати "картинною галереєю", в якій зібрані живі та дивовижні образи національних звичаїв, традицій та забобонів. (Жила, 2014, с. 12)

У сучасній корейській мові виділяють декілька лексичних шарів, а саме – питома корейська лексика (складає основу мови), лексика китайського походження або сіно-корейська лексика (ієрогліфічні слова широко розповсюджені в корейській мові), запозичення з інших мов. Відповідно, такі самі лексичні прошарки можна виділити й у фразеології корейської мови. (Жила, 2014, с. 12)

У корейському мовознавстві існує декілька класифікацій за джерелами походжень фразеологізмів. Так, на думку Хо Сока (허석) корейські фразеологізми можна поділити на: питома корейські (고유어계 관용구), фразеологізми китайського походження (한자어계 관용구) та інші (두전하, 2011). Кім Хесук (김혜숙) у своїй дисертації виділяє три типи:

- 1) суто корейські фразеологізми;
- 2) фразеологізми китайського походження;
- 3) запозичені фразеологізми (외래어 관용 표현).

4) питомо корейські і запозичені фразеологізми (고유어-외래어) (문금현, 1999).

Особливу увагу походженню фразеологізмів приділяє Мьо Чхунме (묘춘매).

Основним джерелом виникнення фразем є життя та діяльність людей, тобто:

- 1) питомо корейські фразеологізми;
- 2) змішаний тип – питомо корейські і фраземи китайського походження;
- 3) фразеологізми китайського походження;
- 4) змішаний тип – фразеологізми китайського походження і запозичені ідіоми;
- 5) запозичені з іноземних мов фразеологізми (묘춘매, 2008).

Узагальненою класифікацією фразеологізмів за джерелом походження є розподіл Ту Джонха (두전하). Він, взявши за основу тлумачний словник корейської мови, виокремив 4948 фразеологізми і розділив їх на три групи:

- 1) питомо корейські фразеологізми (3480 ФО – 70.33%);
- 2) фразеологізми китайського походження (1456 ФО – 29.43%);
- 3) запозичені фразеологізми (12 ФО – 0.24%) (두전하, 2011).

Підсумовуючи все, що було зазначено вище, спираючись на дослідження корейських лінгвістів-мовознавців, можна виділити три основні групи фразеологізмів у корейській мові:

- 1) питомо корейські фразеологізми (고유어계 관용구);
- 2) фразеологізми китайського походження (한자어계 관용구);
- 3) запозичені з іноземних мов (외래어관용구).

Питомо корейські фразеологізми – “продукт” колективного розуму багатьох поколінь, що має тривалу складну історію і чималий доробок. Їх походження пов'язане з рельєфом Кореї, кліматичними умовами, рослинним та тваринним світом, історією, релігією, історичними та національними традиціями, соціальним і сімейним побутом, народними звичаями та прикметами, міфами, легендами тощо.

Як правило, суто корейські фразеологізми належать до "групи семантично найбільш спаяних", тому дослівно не перекладаються. (Жила, 2014, с. 13)

Лексичний склад будь-якої мови складається з величезної кількості різноманітних слів, які можуть виникнути в мові та продовжити в ній існувати, можуть зникнути на деякий період часу, а потім знову повернутись, а можуть зовсім зникнути. Така ж логіка діє і у випадку фразеологізмів. На превеликий жаль, не всі фразеологізми збереглися в пам'яті корейського народу. Виникнення фразеологізмів часто було зумовлене певними історичними подіями суспільного життя, цікавими фактами та інформацією про видатні та не дуже історичні постаті. Багато фразеологічних виразів були утворені в наслідок символів та символічних значень та різних вірувань корейського народу у сили природи, божеств, духів, тварин, рослин тощо.

Фразеологізми, що пов'язані с історичними фактами:

- 함흥차사 – зниклий; людина, що не повернулася з відповіддю; немає

новин. Фразеологізм бере свій початок з історичних подій. На початку XV ст. перший король держави Чосон Сонге, втомившись від двірських інтриг, покинув престол і посаду та поїхав жити в провінцію. Після запеклої боротьби між його синами на престол зійшов п'ятий син Банвон. Відчуваючи докори сумління, Банвон став посилати до короля-батька чхаса (у феодальній державі Чосон – чиновник, якого посилали для виконання надзвичайного доручення) з проханням повернутися. Але всіх посланців король-батько заарештовував або вбивав. Отже, чхаса стали називати людей, котрим доручили донести щось, а вони, так чи інакше, не повернулися с гарною новиною, або не повернулися взагалі. (Жила, 2014, с. 13)

- 도로 아미타불 – докладати зусиль, але не мати з цього користі або прибутку. Колись давно одному монаху набридло все, і він усамітнися. Почав вивчати повчання Будди Амитаба, проте це йому не принесло душевного спокою. (Жила, 2014, с. 13)

- 머리를 풀다 / 상투를 풀다 – (букв. розпустити волосся / санту) – носити жалобу за батьками, дідусем або бабусею. Санту – чоловіча зачіска у вигляді пучка. У феодальній Кореї чоловік після одруження мав зав'язувати волосся на голові в пучок. Проте після смерті батьків, дідуся чи бабусі чоловіки розпускали свої санти. (Жила, 2014, с. 13)

- 양구비 뺨 치다 – (букв. бити по щоці Яньгуйбі) дуже гарна жінка. Яньгуйбі – дружина короля держави Тан в Китаї – була надзвичайно красивою та розумною. Проте була коханкою генерала Ан Ноксана. Її чоловік, дізнавшись про зраду, наказав вбити дружину. Їй було 37 років. І зараз Яньгуйбі залишається еталоном краси. Ті всі казки є джерелом лінгвокультурної інформації, джерелом сталих виразів, які й досі звучать на вустах корейців як символ гордості за свій народ і пам'яті про ті далекі і нелегкі часи. (Жила, 2014, с. 13)

- 억지 춘향 – (букв. вперта Чхунян) досягти свого, докладаючи зусиль. Цей фразеологізм бере свій початок від середньовічної повісті "Вірна Чхунян", що є всесвітньовідомим твором класичної корейської літератури. Вважається, що твір був написаний у кінці XVIII століття в епоху правління короля Йон-джо. Повість

належить до жанру пхансорі (оповідання для усного виконання перед аудиторією). Головна героїня Чхунян – позашлюбна дочка вельможного дворянина, поводить себе як і належить її походженню. Вона, незважаючи на всі випробування та труднощі, зберігає вірність своєму чоловікові. (Жила, 2014, с. 13)

- 놀부 심사 - жаднюга, скнара. Ця фразема походить з відомої казки "흥부와 놀부" про двох братів. Старший брат Нольбу був багатий та злий, а молодший Хинбу – бідний і добрий. Нольбу завжди принижував молодшого брата, забрав весь спадок і вигнав з дому. Проте, завдяки своїй працьовитості та наполегливості, Хинбу розбагатів і більше вже ні в чому не мав потреби. (Жила, 2014, с. 13)

Фразеологізми, що пов'язані з географічними фактами:

- 삼천포로 빠지다 – відволікатися (від розмови або роботи). Його історія бере початок в місті Самчхонпхо, що знаходиться в південно-західній частині Кореї в провінції Кьонсаннамдо. Потяг, що прямував до міст Чінджу та Самчхонпхо, відправлявся з Пусану і на станції Кеян вагони розділяли, та далі кожний рухався у своєму напрямку. Якось один торговець, що їхав до міста Чінджу, все переплутав і приїхав у Самчхонпхо. Там його спіткало лихо. (Жила, 2014, с. 13)

- 납청장이 되다 (букв. стати набчхонським ринком) бути розчавленим, сплющуватися (від удару). Здавна набчхонський ринок повіту Джонджу був відомий приготуванням куксу (корейська лапша). Щоб куксу була твердою і швидко не

розварювалася, тісто необхідно було добре відбити. Так і "народився" цей фразеологізм. (Жила, 2014, с. 13)

- 안성마춤 (букв. ансонське замовлення) доречний. Місто Ансон було відоме виробництвом посуду з латуні та саткату (капелюхів). Замовлення завжди робили вчасно та якісно. (Жила, 2014, с. 13)

Фразеологізми, що пов'язані з предметами побуту, одягом корейців тощо. Одяг є джерелом етнічної історії народу. Багато фразеологічних сполучень утворилися на основі символічної знаковості одягу: чхіма 치마 (спідниця національного крою), комусін 고무신 (гумове корейське взуття), чоґорі 저고리 (традиційна куртка з вузькими й довгими рукавами), саткат 샷갓 (з цим словом у корейців є традиція: якщо людина вчинила недобре, тоді вона приховує своє обличчя очеретяним капелюхом з широкими полями). (Жила, 2014, с. 13)

Наприклад:

- 치마 바람 (букв. вітер від чхіми) надмірна активність жінки;
- 고무신을 거꾸로 신다 (букв. взути комусіни задом-наперед) про жінку,

що покидає чоловіків;

- 바지저고리 (букв. штани і чоґорі) "порожнє місце (про людину);
- 샷갓을 쓰다 (букв. одягати комусь саткат) "завдавати комусь шкоди;
- 면사포를 쓰다 (букв. одягати фату) "вийти заміж". (Жила, 2014, с. 13)

Отже, у сучасній корейській мові виділяють декілька лексичних шарів, а саме – питомо корейська лексика (складає основу мови), лексика китайського походження або сіно-корейська лексика (ієрогліфічні слова широко розповсюджені

в корейській мові), запозичення з інших мов. Образи фразеологізмів узяті з різноманітних сторін народного буття: матеріального, культурного, суспільно-економічного, духовного, історичного тощо.

1.4. Поняття фітоніма

Фітоніми є широким полем для лінгвокультурологічних зіставлень, саме слово фітонім має походження від грецького "phyton", тобто рослина та "опута" - назва. Тобто, поняттям "фітонім" ми зазначаємо назви рослин, дерев (*Мова і міжкультуна комунікація. Навч. посібник для університетів, 2012*). Серед синонімів слова також існують такі, як: флоризми; флоролексеми; ботанізми; ботаноніми; флороніми, тощо.

Вважається, що одну з основних ролей у відтворенні мовного образу навколишнього світу відіграють лексеми, пов'язані з назвами рослинного світу: дерева, квіти, трави тощо. Флористичним метафорам сучасних мов притаманні такі лексико-семантичними ознаки, як різноманітність у відтворенні образів та багатозначність, універсальність, символічна близькість до слів інших мов, семантична багатоваріантність відповідно до індивідуальних особливостей носіїв мови та дуалізм символічного значення, завдяки чому вони виступають носіями символічного значення.

Індивідуальні знання про поняття символіки фітонімів будуються переважно на підсвідомому рівні під впливом міфів, сказань, легенд, пісень, фразеологізмів, літературних творів, звичаїв, обрядів, ритуалів тощо. Рослинні символи виникли з найдавніших міфологічних уявлень про світ, його будову та виражають загальнолюдські та національні архетипи (Подольян, 2000, с. 17). Вивченню народної символіки присвячено праці О. Василенко, З. Комарової, Е. Кузнецової та ін.

Фітоніми характеризуються стійким кількісним складом, вони чітко презентують життя людини її досвід та шлях, її спостереження за світом навколо, тому в результаті вони відображають певні специфічні риси характеру, культурні та історичні традиції народу. Також варто відзначити, що сучасний спосіб вивчення

фразеологічних одиниць включає в себе обов'язкове визначення етнокультурної специфіки універсальних міжмовних відносин на підставі певних ознак.

Отже, фітонім є досить розповсюдженим компонентом у фразеології не тільки української, але й корейської, англійської та інших мов. Вони яскраво презентують життєвий досвід людини та її спостереженням за навколишнім світом.

Висновки до розділу 1

1. Фразеологія – це розділ мовознавства, в якому вивчається фразеологічний склад мови (фразеологічні одиниці, їх ознаки, закономірності функціонування у мовленні та процес утворення). Фразеологічною одиницею (фразеологізмом) називається лексико-граматична єдність двох і більше нарізно оформлених певних компонентів, граматично організованих за моделлю словосполучення або речення, яка, маючи цілісне значення, відтворюється в мовленні традиційно. Лінгвокультурологічний напрям у фразеології образно відтворює різні уявлення про духовні цінності, витворені окремими етнологічними народами протягом тисячоліть. Фразеологія – це дзеркало, в якому суспільство ідентифікує своє національне самоусвідомлення.

2. Усі використані фразеологічні одиниці сильно різняться за часом, походженням, місцем виникнення, тому на генетичному рівні вони можуть поділятися на такі, що походять від побутового життя того, чи іншого населення, і бути притаманним тільки йому за певних обставин місяця та часу, історичних подій певної епохи та місця, міфів, переказів, легенд, які часто могли мати витoki з античних джерел, способу життя, побутово-професійних реалій, спостережень за природою, перекладів влучних та часто відомих крилатих виразів видатних особистостей, перекладів іншомовних фразеологізмів, які за своїм змістом та значенням могли співпадати та мати схоже походження, античних джерел, релігійної сфери тощо. (Ужченко & Ужченко, 2005)

3. Корейська мова широко відома своєю багатю фразеологією. У ній відзеркалена глибока мудрість корейського народу, його багатовічна культура та непроста історія, відчайдушна боротьба корейського народу за рівність, правду та незалежність, показане поважне ставлення до пращурів, нащадків, батьків, праці, науки, відносин між людьми у суспільстві, засудження й висміювання негативних рис людини. Фразеологізми показують архаїчні уявлення про пізнання людиною навколишнього світу. Джерела походження фразеологізмів корейської мови дуже різноманітні, і мають коріння з різних епох, що ще раз підкреслює багату та різноманітну культуру цієї країни та дає нам зрозуміти її історичний шлях. На прикладах ми побачили, що образи фразеологізмів можуть бути узяті з різноманітних сфер та сторін народного буття: матеріального, культурного, суспільно-економічного, духовного, історичного тощо. Ці фразеологізми можна вважати синтезом культурних цінностей корейського народу – вони відтворюють картину історичних реалій, виявляють характер, знайомлять зі звичаями, побутом, поглиблюють наші знання про те, як корейський народ бачить та сприймає картину світу та що формує його менталітет.

4. Поняттям “фітонім” позначають назви рослин, дерев, які також можуть позначатися такими термінами, як флоризми, флоролексеми, ботанізми, ботаноніми, флороніми тощо. Значну роль у створенні мовного зображення навколишнього світу відіграють лексеми, що пов’язані з назвами рослинного світу, а саме дерев, квітів, трав, рослин тощо. Їх називають компоненти-фітоніми, які володіють такими ознаками, як багатозначність, образність, універсальність, дуалізм символічного значення. (*Мова і міжкультуна комунікація. Навч. посібник для університетів, 2012*)

РОЗДІЛ 2. КОМПОНЕНТИ-ФІТОНІМИ У КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

2.1. Фітоніми у фразеології корейської мови

Словосполучення та вирази, пов'язані з їжею, її компонентами, в тому числі і рослинами, з'явилися ще в давнину, адже харчування невід'ємна частина людського життя в будь-який період часу. Голод є одним з найсильніших та нестерпніших почуттів. Корейський народ нерідко стикався з голодом та нестачею продуктів, тому їжа в корейській мові та культурі займає дуже важливе місце. Вважається, якщо людина сита, то у неї все добре, вона здорова та щаслива. А так, як більшість корейських страв мають у своєму складі продукти рослинного походження, то фразеологізми та ідіоми, що пов'язані з цим і містять компоненти-фітоніми, є дуже розповсюдженим явищем. Тож є велика кількість таких фразеологізмів, які відображають культуру, побут, звичаї і традиції.

У корейських фразеологізмах зареєстровані наступні етнографічні ідеолекси: куксу 국수 (*корейська локшина*), кімчхі 김치 (*гостра маринована капуста*), ток 떡 (*рисовий хлібець*), паб 밥 (*прісна рисова каша*), конпаб 콩밥 (*рис, зварений з соєвими бобами*). (Жила, 2014, с. 13)

Таким чином можна навести безліч прикладів компонентів-фітонімів у корейській фразеології.

Наприклад:

1. 국수 언제 먹지?

(*Букв. коли вже поїмо локшини?.*) Цей вираз означає “Коли ви одружитесь?”. Також у нього можуть бути різні варіації, наприклад, 국수 먹는다 (*букв. з'їсти локшини*) – одружитись, але сенс та символізм залишається тим самим. Локшина є однією зі страв, яку з давніх часів традиційно готують на весілля. Оскільки земля на Корейському півострові не є придатною для вирощування великої кількості

пшениці, пшеничне борошно було дорогим, тому локшина, виготовлена з пшеничного борошна, була своєрідним делікатесом, який готували та їли лише в особливих випадках, таких як церемонії повноліття та весілля.

2. 식은 죽 먹기.

(*Букв. це як холодна рідка рисива каша*). Українською цю ідіому можна перекласти або як “дріб’язкова справа, щось просте”, або як більш фразеологічні варіанти: “як згори скотитися”, “як раз плюнути”, “як псові муху з’їсти”. Також в англійській мові можна знайти досить підходящий відповідник – “*piece of cake*”. Тож як можна зрозуміти корейці використовують цей вислів, коли говорять про щось просте, легке у виконанні. Також можна згадати ще один фразеологічний вираз з компонентом-фітонімом зі схожим значенням: 누워서 밥 먹듯이다 - "*Це так само просто, як з’їсти рис, лежачи*".

3. 죽도 아니고 밥도 아니고.

(*Букв. Це і не рис, і не каша*). Українською можна перекласти як “ні те, ні се” або є вираз “ні риба, ні м’яса”. Відомо, що в корейці рис є одним з основних продуктів, тож його можна дуже часто зустріти у різних ідіоматичних виразах. Саме цей вираз пішов від того, що якщо зварити рис за неправильними пропорціями вийде рідка, липка каша, тож у поганого кухаря виходить саме така каша замість добре звареного рису, тобто щось незрозуміле.

4. 떡줄 사람은 생각도 않는데, 김치국 부터 마신다.

(*Букв. починаєш їсти із супу з кімчхи, навіть не подумавши про те, що хтось може запропонувати тобі рисовий пляцок*). Можна перекласти на українську ідіомою “поперед батька в пекло”, а в англійській можна підібрати ідіому “*leap before you leap*”. Кімчхі є всесвітньо відомою корейською стравою. На смак вона гостра, адже до неї додається велика кількість перцю, і готується з капусти, редьки та інших овочів шляхом їх ферментації. Кімчхі, на рівні з рисом, є невід’ємною частиною корейського столу. Раніше корейці завжди їли так звані рисові пляцки

разом із супом зробленим з кімчхі. Тож вважалося, що якщо спочатку з'їсти цей суп, а потім рисові коржі, то руйнується природний порядок дій.

5. 남의떡이커보인다.

(*Букв. рисовий пляцок іншої людини завжди краще на вигляд*). Українською можемо перекласти як “на чужому коні і їздитися краще” або “у чужій хаті і борщ добріший”, англійською – “the grass is always greener on the other side”. Тобто цей фразеологізм має значення “чуже краще ніж своє”, використовуємо його коли говоримо про жадібність та заздрість людини, коли їй здається, що в іншого все краще ніж в неї. Рисовий пляцок досить проста дешева страва з двох інгредієнтів, яку готують або купують і подають у кожному домі, що символічно підкреслює абсурдність цих заздрощів.

6. 작은 고추 가 맵다.

(*Букв. маленький перчик гостріше*). Українською є декілька варіантів перекладу зі збереженням фразеологічної структури: малої іскри великий вогонь; хоч мале, та завзяте; річка невеличка, але береги ламає; з малої хмари, та великий дощ; мале щеня, та завзяте. В англійський також є хороші відповідники: little pigeon can carry great message; oaks may fall when reeds stand the storm. Цей фразеологізм пояснюється ти, що корейці вважають, що люди низького зросту сміливіші ніж високі. Якщо ви смієтеся над корейцем маленького зросту, він може побити або вилаяти вас і сказати щось на зразок: «Я покажу тобі, що маленький перчик гостріше, ти тупий телефонний стовп». Наприклад, Пак Чонхі і Чан Духван, лідери військової диктатури, були низького зросту. Також корейці вважають, що у високих людей є почуття гумору, але вони нерішучі. Вони називають їх сінгопта або "несолоним", без перцю. Перець – головний інгредієнт практично всіх корейських страв. Корейці додають його в суп, їдять його в маринованому вигляді, вмочуючи в червону пасту з гострого перцю. Кімчхі, яку приправляють червоним перцем і часником, також вважається улюбленою та популярною серед багатьох корейців стравою. Тож без перцю, без гостринки просто-напросто означає ніяк.

7. 콩으로 메주 쏘다 해도 안 믿는다.

(*Букв. я не повірю тобі, навіть, якщо ти скажеш, що мечжу роблять з соєвих бобів*). Укр. живі казки, а віри їм не ймеш, англ. the legend is still fresh but hard to believe. Мечжу – конусоподібна маса з соєвих бобів, яку ставлять під прес, аби отримати соєвий соус. Кожен кореєць знає, що соєвий соус отримують з мечжу. Часто корейці роблять соєвий соус вдома, а рецепт тримають у секреті, передаючи його з покоління в покоління. Зазвичай товчуть розпарені соєві боби товкачем у ступці, потім соєву масу пресують у притуплені конуси, загортають в рисову солому і підвішують під стелею у вітальні.

Наприклад, "його голова – мечжу", це означає, що його голова має форму, що нагадує конус, або "він - конусоголовий". Взимку ці брикети мечжу переносять у спальню, де вони продовжують бродити, наповнюючи кімнату цим специфічним запахом плісняви. Восени хазяйки будинку ламають брикети на шматочки розміром з кулак, а потім складають у велику фаянсову посудину, заливши водою. Потім додають туди сіль, червоний перець і кілька шматочків вугілля, яке у цьому випадку використовуються для захисту від комах. Посудину залишають просто неба під сонцем. Коли вся ця суміш набуває чорного забарвлення, її варять і отримують соєвий соус.

Із маси, що залишається в посудині, роблять соєву пасту, яку називають твенджан. Паста з червоного перцю, твенджан та соєвий соус вважаються найбільш популярними та розповсюдженими приправами в Кореї, які стовідсотково можна знайти на кожній кухні.

8. 콩나물 시루 같이.

(*Букв. Упаковані як соєві паростки*). Укр. яблуку ніде впасти; нема куди і ногою ступити. Сьогодні соєві паростки – інгредієнт багатьох корейських страв, який масово виробляється і його легко можна знайти і придбати в супермаркеті чи на базарі. Але люди, які живуть у сільській місцевості, часто самі вирощують соєві паростки. Технологія вирощування цих паростків є досить цікавою та кропіткою, а

також вона і є основною причиною виникнення цього фразеологізму. Господиня спочатку висипає соєві боби на сито, зроблене з паличок і рисової соломи, потім сито поміщає в глечик з дірками на дні, за тим глечик - на дерев'яні пруті в широку, але не глибоку посудину наповнену водою. Періодично вона підливає туди воду, яка збирається у великій чашці знизу. Кілька разів на день господиня вичерпує воду і зливає її на боби. Протягом тижня глечик щільно заповнюється бобовими паростками, які дуже швидко проростають. Ще до того, як почали використовувати теплиці, фактично кожна домогосподарка тримала такий глечик у своєму будинку, щоб вирощувати (пророщувати) соєві паростки, а потім використовувати їх для приготування страв. Бобові паростки (соєві паростки) стають все більше і більше з кожним днем. І, на думку корейців, вони схожі на худих високих малюків, що і вилилося в створення такого виразу.

9. 머리 가 파뿌리 가 되도록.

(Букв. До тих пір поки твоє волосся не стане такого ж кольору, як цибулі-порей). Укр. допоки смерть нас не розлучить, англ. *till death do us part*. Вираз, який часто використовують працівники РАЦСу, бажаючи молодятм довгого та щасливого спільного сімейного життя. Символізм цього фразеологічного виразу полягає в тому, що корінь цибулі-порей білий та рідіє, як сиве і рідке волосся старих людей.

Раніше прості селяни та робітники постійно жили під загрозою голоду, працюючи під жорстоким контролем свого землевласника. Для них весна була найгіршою та найстрашнішою порою року, адже запаси зерна на зиму вже закінчувалась, а нового урожаю ще не було, тож селянам доводилось їсти траву, кору дерев, загалом все, що можна було знайти і, що хоча б трохи могло наповнити пустий шлунок. Весна була особливо жахливою та поганою порою року для простих селян. Продовжувалось це до тих пір, поки пізньою весною не проростав ячмінь. Це виживання під час весняного голоду мало символічну назву: “піднятися на гору ячменю”. Селяни знали, що голод – це тимчасове явище, і скоро вони

зможуть “покорити цю гору”, однак багато хто в очікуванні першого урожаю помирав голодною смертю, не дочекавшись і не витримавши цього важкого періоду. З тих давніх пір існує казка. Одного разу стара розумна жінка скликала всіх своїх невісток разом, для того, щоб дізнатися, котра з них наймудріша.

“Яка у вас улюблена квітка?” – запитала вона.

“Троянда”, – відповіла перша.

“Хризантема”, – відповіла друга.

“Півонія”, – відповіла третя.

“Цвітіння вишні”, – відповіла четверта,

“Квітка бавовни”, – відповіла молодша. Потім стара попросила їх назвати найвищу гору на Землі. Четверо назвали відомі усім гори, і тільки молодша сказала – “гора ячменю”. Так молодша була названа наймудрішою серед невісток.

1. 못 오를 나무 쳐다 보지도 마라.

(Букв. якщо не можеш піднятися на дерево, не слід піднімати очі на нього).

Українською ми перекладаємо цей фразеологізм як “якщо ти не можеш або не хочеш щось робити, то краще зовсім не роби”. Цей вираз застерігає не думати і не мріяти про те, що за межами ваших реальних фізичних та емоційних можливостей. В давнину він слугував попередженням для простих та зухвалих людей, щоб вони не задиралися та не лізли до багатих.

2. 님도 보고 뽕도 따고.

(Букв. вона і шовковиці збрала, і побачила свого коханого). Укр. “вбити одним пострілом двох зайців”, англ “kill two birds with one stone”. В основі цього фразеологізму історія, як дівчина сказала своїм батькам, що вона пішла за ягодами шовковиці, але перед цим вона домовилася зі своїм коханим зустрітися під деревом шовковиці. Раніше хлопцям та дівчатам заборонялося зустрічатися на очах у всіх. У

селах, якщо дівчина випадково зустрічала молодого хлопця на вулиці, вона відступала в бік і відводила очі.

По селу часто ходили плітки про дівчат і юнаків, які таємно зустрічалися. Весілля завжди організовували батьки, які наймали сватів і ворожок, щоб перевірити походження сім'ї та з'ясувати, сумісність гороскопів пари. Дуже часто наречений і наречена навіть ніколи не бачили один одного до весілля. Такі традиції не рідко доводили молодих людей до самогубства. Не дуже заможні батьки намагалися дати своїм дітям лише найкраще, видаючи свою дитину (найчастіше це була саме дівчина) заміж за багатого чоловіка, щоб забезпечити їй заможне життя та поріднитися зі знатним родом. Дівчата не бажали жити з нелюбом, тому часто тікали та вчиняли самогубства, або змушені були провести своє життя в горі та нещасті.

3. 쓱몡

(Букв. боби і ячмінь, “дурень”). Так кажуть про чоловіків, які не вміють або незграбно поводять себе з жінками. Тобто буквально, людина, яка не може відрізнити боби від ячменю. Дуже часто чоловіки не мають уявлення що подобається жінкам, не дотримуються правил поведінки з ними, часто поводяться досить грубо та хамкувато, мають погані манери. Зазвичай так казали про бідних селян, котрі від горя та життєвих обставин кидалися в обійми жінок, які часто були проти і не розділяли бажань таких чоловіків, котрі часто вчиняли таке напідпитку.

4. 바보.

(Букв. той, хто їсть рис, але не робить нічого іншого)

Українською ми можемо перекласти це як “транжира”. Це слово ідіоматичного походження також означає “дурень, телепень, простак”. Пабтхон, або контейнер для приготованого рису, означає «ненажера» або «нероба». Також людину можуть називати сікчунві, що означає "недоумок, що їсть рис". Так казали про людей, котрі лише їдять, сплять, байдикують та нічого не роблять. Тобто у використанні цих слів ми можемо прослідкувати відповідну закономірність в значенні, і хоча рис може означити і достаток, однак коли людина їсть один лише рис, це може вказувати на

те, що більше ні на що вона не заробила і від ліні та небажання щось робити пхає в себе лише один рис, дарма його витрачаючи на таку людину.

5. 개밥에 도토리.

(*Букв. жолуді в собачій їжі*). Укр. “біла ворона”, англ. “black sheep”. Цей фразеологізм має досить цікаве пояснення, яке є логічним, але в той же час незвичним в українській культурі: якщо кинути кілька жолудів в собачу миску з їжею, то собака буде їсти свою їжу, не доторкаючись до жолудів. Отже, як вже зрозуміло, так кажуть про людину, котра виділяється серед натовпу своєю поведінкою, зовнішнім виглядом, манерами та іншим. Також “білими воронами” називають людей, котрі не вписуються в ту, чи іншу спільноту або людей, котрі завжди не в курсі подій. У найкращому випадку таких людей просто обходять стороною, можливо перешіптуючись та обговорюючи, у найгіршому – будуть знущатись, як психологічно, так і фізично. Люди, що виділяються серед інших часто страждають у нашому суспільстві, особливо це часто можна спостерігати в Кореї, де в менталітеті закладено бути зливатися з натовпом, слідувати правилам та не виказувати свою незадоволеність.

6. 약방에 감초.

(*Букв. солодка у магазині лікаря, що знається на травах*). Укр. “необхідне як повітря” або “не уявляти життя без чогось”. Так кажуть про річ, яка необхідна людині у тій, чи іншій ситуації. Солодка, яку також називають лакриця, – компонент, що в традиційній корейській медицині, який знає і рекомендує вживати кожен лікар, що знається на травах. Її солодкий смак знижує трав'яну гіркоту і темний колір рідких сумішей. Лікарі-травники мають справу з багатовіковими рецептами. Вони проводять сеанси голкотерапії, і палять верхівки товчених висушених стебел нехворощу на шкірі пацієнта, щоб зменшити болі в попереку і вилікувати інша недуги. Більшість народних засобів вже практично так широко не використовуються. Багато років тому дитина, яка гикала, була змушений ковтати живого гольця, не запиваючи водою. Традиційна медицина дуже відрізняється від

сучасної та від української медицини в цілому, тому для нас такі способи лікування здаються дуже дивними та дикими.

Фразеологізми, що описані у нашому дослідженні належать до групи питомо корейських фразеологізмів, тож через культурні відмінності дослівний переклад не дозволяє зрозуміти їх значення, тому ми зазвичай або перекладаємо їх відповідно до значення, або шукаємо відповідні фразеологічні вирази у мові, на яку перекладаємо. Етнографічні ідеолекси, пов'язані з їжею, що зустрічаються в частині проаналізованих нами фразеологізмах такі як 국수 (локшина), 죽 (рисова каша), 떡 (рисовий пляцок), 김치 (кімчі), 밥 (рис), 콩 (соєві боби), 콩나물 (соєві паростки), 파뿌리 (цибуля-порей) не є характерними для, наприклад, українського побуту та широко не використовуються або їх не існує взагалі, тому це ускладнює процес перекладу.

Проаналізувавши вищезгадані ідіоми можна побачити, що найчастіше вони створені на основі побутових звичок та спостережень, вживаються найпоширеніші та найрозповсюдженіші продукти та рослини і, в той самий час, їх значення теж є простим та тривіальним – вони можуть бути використані у повсякденному спілкуванні, у звичних умовах та ситуаціях. Найчастіше у фразеологізмах зустрічається компонент-фітонім “рис“, що і не дивно, адже це крупа яку найчастіше використовують у своїх стравах корейці. Так само як в українській культурі одним із найважливіших етнокультурних концептів є хліб, в корейській культурі основним є саме рис. Тому зазвичай ми зустрічаємо слово “пab” у фразеологізмах, що описують буденні ситуації, де воно символізує спосіб життя, звичний та зрозумілий порядок речей, широко розповсюджені дії та слова. Водночас важливо відмітити, що чистий білий рис та локшина (також поширені азійські гарніри) були ознаками достатку і не такими широко розповсюдженими продуктами, тож це добре відображається у фразеологічних виразах та їх значенні, де ці компоненти мали значення чогось особливого та святкового, чогось, що трапляється рідко або лише раз у житті людини.

Бобові та горіхи також часто вживаються в корейських фразеологізмах, вони так само як і рис є одними з основних компонентів корейської кухні та належать до категорії простих рослин-компонентів і так само несуть в собі значення чогось звичного та повсякденного. Однак, ці продукти також нерідко мають негативну конотацію, що не є властивим для рису та його символічного значення. Вони можуть відображати негативну реакцію чи ситуацію або дурну поведінку та неосвічену людину.

Дерева, якщо ми не називаємо їх певний вид (адже тоді значення буде змінюватися відповідно до виду самого дерева), символізують щось, чого важко досягнути, певну життєву перепону, що витікає з їх зовнішнього вигляду, адже дерева часто великі та високі, що на контрасті робить людину маленькою. Підкорити, тобто вилізти на дерево, не легко, це потребує сили волі, хороших фізичних здібностей та сміливості. Отже, хоча дерево як компонент в загальному, без його конкретної назви, вживається в корейських ідіомах не так часто, таке його символічне значення є зрозумілим та знайомим і зустрічається не лише в корейській мові.

Отже, кожен корейський фразеологізм має певний підтекст, історію, ситуацію, яка пов'язана з причиною його виникнення. Проаналізувавши та дізнавшись більше про них можна дізнатись більше про значення та важливість певних рослин та продуктів в корейській культурі, в яких контекстах вони використовуються та яке символічне значення несуть. Величезна кількість фразеологізмів в корейській мові пов'язана з їжею та її компонентами, що теж можна сміливо віднести до категорії фітонімів. Вивчення символізму різних компонентів корейських фразеологізмів полегшує процес перекладу та розуміння тексту. Розглядаючи такі фразеологізми, посилюється розуміння менталітету, шляху та становлення корейського народу.

Висновки до розділу 2

Компоненти-фітоніми часто явище у корейських фразеологізмах. Люди з давнини тісно пов'язані з природою, її явищами та дарами, так, наприклад, вирази, що пов'язані з їжею та рослинами існують вже багато століть. Більшість корейських ідіом були сформовані з уявлень людей, їх віри, легенд, міфів, переказів та власних спостережень. Наприклад: соєві паростки схожі на високих малюків. Це спостереження призвело до виникнення ідіоматичного виразу. Також варто зазначити, що переважна більшість корейських національних страв має у складі інгредієнти рослинного походження, тож ми віднесли компоненти з назвами складових страв до фітонімів. Образи фразеологізмів узяті з різноманітних сторін народного буття: матеріального, культурного, суспільно-економічного, духовного, історичного тощо, тому символізм їх компонентів однакових компонентів та значення можуть різнитись. Так рис може означати і достаток, і лінь залежно від контексту та форми використання слова.

ВИСНОВКИ

Процес дослідження явища компонента-фітоніма у корейській мові показав, що основою лінгвокультурологічного напрямку є тісний взаємозв'язок мови і культури. На думку багатьох дослідників, саме в мові втілюється історична пам'ять народу, а мова відображає як культурний так і мовний досвід народу. Лінгвокультурологічний напрям у фразеології образно відтворює різні уявлення про духовні цінності, витворені окремими етносами протягом тисячоліть. Фразеологія – це дзеркало, в якому лінгвокультурне суспільство ідентифікує своє національне самоусвідомлення. Фразеологія – це відбиток картин реальності, у якій містяться фрагменти культури, історії, етнографії, психології, світогляду, релігії, менталітету. У ній відтворюється національний характер народу як своєрідний зразок ретельного та пильного кодування його духовної культури.

У ході дослідження було визначено:

1. Фразеологія – це розділ мовознавства, в якому вивчається фразеологічний склад мови (фразеологічні одиниці, їх ознаки, закономірності функціонування у мовленні та процес утворення). Фразеологічною одиницею (фразеологізмом) називається лексико-граматична єдність двох і більше нарізно оформлених певних компонентів, граматично організованих за моделлю словосполучення або речення, яка, маючи цілісне значення, відтворюється в мовленні традиційно. Лінгвокультурологічний напрям у фразеології образно відтворює різні уявлення про духовні цінності, витворені окремими етнологічними народами протягом тисячоліть. Фразеологія – це дзеркало, в якому лінгвокультурологічне суспільство ідентифікує своє національне самоусвідомлення.

2. Усі використані у мовах мові фразеологічні одиниці сильно різняться за часом і місцем виникнення, тому на генетичному рівні вони поділяються на такі, що походять з оповідань, легенд, казок, приказок, спостережень, перекладів з інших мов та асимілювання, релігійних уявлень тощо.

3. Існує чотири основні критерії, зі якими розподіляються фразеологізми:

- *цілісність значення* – формується внаслідок переосмислення вільного словосполучення-прототипу, мотивувального фрагмента дійсності; виявляється у відносній ідентифікації фразеологізму певним словом, здатності його виступати окремим членом речення; відносною стабільністю (що не заперечує варіативності) компонентного складу й структури;

- *фразеологічна відтворюваність* пояснюється тим, що фразеологізми існують у мові вже як готові блоки, своєрідні кліше, які можна видозмінювати й використовувати для вторинної номінації реалій;

- *відносна постійність компонентного складу та структури* зумовлена певною обмеженістю використання фразеологічних одиниць; природною є лише трансформація в межах норми;

- *експресивність* постає з найголовнішого призначення фразеологізмів – увиразнювати мову, надавати їй образності та емоційності.

4. Спираючись на дослідження корейських мовознавців, можна виділити три основні групи фразеологізмів у корейській мові:

- 1) питома корейські фразеологізми (고유어계 관용구);
- 2) фразеологізми китайського походження (한자어계 관용구);
- 3) запозичені з іноземних мов (외래어 관용구).

5. Компоненти-фітоніми дуже часто зустрічаються серед корейських фразеологізмів. Більшість корейських ідіом були сформовані з уявлень людей, їх віри, легенд, міфів, переказів та власних спостережень. Найпопулярніші етнографічні ідеолекси: куксу 국수 (корейська локишина), кімчхі 김치 (гостра маринована капуста), ток 떡 (рисовий хлібець), паб 밥 (прісна рисова каша), конпаб 콩밥 (рис, зварений з соєвими бобами). Люди з давнини тісно пов'язані з природою, її явищами та дарами, так, наприклад, вирази, що пов'язані з їжею та рослинами існують вже багато століть. Більшість корейських ідіом були сформовані з уявлень людей, їх віри, легенд, міфів, переказів та власних спостережень. Проаналізувавши описані нами фразеологізми з компонентами-фітонімами, ми прийшли до висновку,

що найпоширенішим компонентом є рис та походив від нього продукти. Рис є центром корейського столу, це гарнір без якого не проходить ні один прийом їжі, тож не дивно, що він є найчастішим етнологічним ідеолексом в корейських фразеологічних виразах. Зазвичай ми зустрічаємо слово “паб” у фразеологізмах, що описують буденні ситуації, де воно символізує спосіб життя, звичний та зрозумілий порядок речей, широко розповсюджені дії та слова. Водночас важливо відмітити, що чистий білий рис та локшина були ознаками достатку і не такими широко розповсюдженими продуктами, тож це добре відображається у фразеологічних виразах та їх значенні, де ці компоненти мали значення чогось особливого та святкового, чогось, що трапляється рідко або лише раз у житті людини. Бобові культури та горіхи також є частими компонентами, однак вони можуть мати як нейтральне, так і негативне значення.

АННОТАЦІЯ

오늘날 세계에서 학자들은 사람들의 물질적, 정신적 문화, 그들의 문화 의식 및 유산과 밀접하게 연결된 언어적 사실에 대한 연구에 점점 더 몰두하고 있습니다. 언어의 어구 구성에서 언어 및 문화 공동체는 국가 정체성을 식별합니다. 어구 단위는 사람들의 세계, 삶의 특정 측면과 인간 활동의 정신을 반영합니다. 많은 연구자들에 따르면 언어와 문화 방향의 기초는 언어와 문화의 상호 연결입니다.

어구 자료에 대한 언어문화 연구는 사회가 어구의 기원을 인식하는 데 도움이 된다. 언어문화적 어법 경향은 수천 년 동안 개별 민족 집단이 생산한 영적 가치의 다양한 표현을 비유적으로 재현합니다. 문구학은 언어 및 문화 사회가 국가적 자각을 식별하는 거울입니다. 어구학은 문화, 역사, 민족지학, 심리학, 전망, 종교 및 정신의 파편을 포함하는 현실 그림의 각인입니다. 그것은 그들의 영적 문화의 일종의 신중하고 신중한 코딩으로 사람들의 민족성을 재현합니다.

본 연구의 목적은 어구학의 언어적, 문화적 특징이다.

본 연구의 주제는 식물명 - 현대 국어의 구성요소이다. 우리 연구의 타당성은 현대 한국어에서 특히 식물명과 같은 어구학적 도구에 대한 심도 있는 이론적이고 실용적인 연구의 필요성에 의해 추진됩니다.

본 연구의 목적은 성분-물명 등의 현상, 그 특징, 국어에서의 역할, 기원 등을 연구하는 것이다.

본 연구의 목적은 현대 국어의 언어학적, 문화적 어구학적 특성을 규명하고 어법적 요소와 비교하는 것이다.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Баран, Я. А. (1997). *Фразеологія у системі мови*. Лілея-НВ.

Голянич, М. І., Стефурак, Р. І., & Бабій, І. О. (2011). *Словник лінгвістичних термінів: лексикологія, фразеологія, лексикографія*. Сімик.

Жила, В. (2014). Основні джерела походження корейських фразеологізмів. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*, 12–14.

Малюга, Н. М., & Шарманова, Н. М. (2013). *Сучасна українська літературна мова: Лексикологія, фразеологія, лексикографія*. ДВНЗ «Криворізький національний університет» Криворізький педагогічний інститут. Відновлено з <https://doi.org/10.31812/0564/373>

Мова і міжкультурна комунікація. Навч. посібник для університетів. (2012). Академія, Серія "Альма-матер".

Подолян, І. Е. (2000). *Національна специфіка фітонімів в українській, англійській та німецькій мовах* (Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. Наук). Київський державний лінгвістичний університет, Київ.

Степанківська, А. В. (2018, 10 жовтня). *Фразеологія. Методичний посібник*. Відновлено з

<https://vseosvita.ua/library/embed/00290m-748c.rtf.html>

Ужченко, В. Д., & Ужченко, Д. В. (2005). *Фразеологія сучасної української мови*. Альма-матер. Відновлено з <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0002043>

Франко, І. Я. (1988). *Зів'яле листя*. Каменярь; Сабчота Сакартвело.

Шевченко, Т. (1937). *Сон. Кавказ*. Держлітвидав.

Класифікація фразем. (б. д.). StudFiles. Відновлено з <https://studfile.net/preview/5992547/page:4/>

Lee, J., & Lee, Y. (2017). *Essential Korean idioms*. Seoul: Seoul Selection.

건국대학교 언어교육원. (2009). *한국어 5: Mastering korean*. 서울: 건국대학교출판부.

두전하. (2011). *고유어계 관용구와 한자어계 관용구의 비교 연구*. (석사학위논문). 인하대학교.

묘춘매. (2008). *한국 한자어 관용 표현의 유형 연구*. (박사학위논문). 강원대학교.

문금현. (1999). *국어의 관용 표현 연구*. 서울: 태학사.

박영준 · 최경봉 편저. (1996). *관용어 사전*. 서울: 태학사.

향징야. (2008). *한중 관용어의 표현 양상과 내포 문화 비교*. 서울.